

Uredništvo in upravnništvo:
Kongresni trg št. 19.
Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se ne
sprejemajo.
Za odgovor znamka 15 vin.
Izhaja vsako soboto.

JUGOSLOVAN

Naročnina:

na leto K 8.—
pol leta 4.—
četrt leta 2.—

Posamezna številka 20 v.

Inserati po dogovoru.

Štev. 33.

V Ljubljani, v soboto 22. junija.

Leto 1918.

Demokratska Jugoslavija.

Dr. A. G. — S približno istim namenom, s katerimi pišem te vrstice, sem že svoj čas napisal daljši članek za „Slovenca“. All je dotični članek zagledal bel dan, ali je morda že porumenel v uredniškem košu, tega ne vem, pač pa vem, da so bile moje besede — tudi če so prišle v javnost — tako nekako „bob v steno“. Zato pa še enkrat, samo bolj na kratko!

Gre se za demokratsko gospodarsko Jugoslavijo. Pravzaprav tiči v teh besedah v gotovem oziru pleonazem, kakaj pojem demokratske Jugoslavije pove že sam na sebi, da se mora ta demokratskost kazati predvsem na gospodarskem polju. Demokratskost, ki ni dosledno izvedena zlasti na vseh poljih gospodarskega življenja, je publika, ali k večjemu poskus, ki naj pokaže ter pripravi le pot k pravi demokratski ureditvi socialnih razmer. Tega bi se morali živo zavedati vsi, ki hočejo delati za splošni ljudski blagor. Tudi še najbolj demokratski volilni red ne more streti jeklenih okov, v katere vklepa kapitalizem ves človeški rod.

Veliki kapital, ki je med vojno strahovito narastel, se organizuje, ustanavlja se družbe z milijonsko in sto milijonsko glavnico, govori se o monopolizaciji industrije itd. Človek, ki to zre, ter tudi ve, kaj to pomeni, diha s strahom čes, zdaj pa zdaj se bo strnil okrog nas močnejši jekleni oklep in nobenega izhoda ne bo več. Brezsrčni moloh bo še nadalje pil kri že sedaj izmoganega in do zadnje kaplje izkrvavelega naroda. To velja splošno, ne samo za nas Slovence, a za nas še posebno.

Zato pa delajmo že sedaj, ko se bojujemo za svojo državo, tudi na to, da bo res demokratsko urejena, ne samo pri volitvah in v parlamentu, temveč tudi — pri skledi! Da dosežemo ta cilj, pa ni dovolj goli povdarjanje demokratske ideje, temveč je treba zato združenega in nesebičnega dela vseh, ki bi mogli zlasti v gospodarskem življenju pomagati, bodisi s svetom, bodisi dejanski s snovanjem in sodelovanjem pri raznih gospodarskih organizacijah. Ni to samo beseda, ki se sliši pa pozabi, temveč resnica, ki bi morala prodrati zlasti v srce slehernega izobraženca pa deželi. Zavedajmo se, da je dolžnost zlasti podeželskih inteligentov, zanimati se za gospodarsko življenje, ter pomagati, kjer je le mogoče pomagati. Izobraženec na deželi, ki misli, da je z eno ali dvema zabavnima prireditvama ter morda s par dopisi v svoj list, izvršil svojo dolžnost nasproti narodu, se temeljito moti. Naše zadružništvo se predvsem zato ni bolj razvilo, ker se za zadružno življenje izobraženstvo ni dovolj brigalo, ali pa je celo ta ali oni iskal pri njem osebnega dobička. Pojdimo delat in ne hlastajmo preveč po vlogah, za katere žanjemo na ljudskem odru ploskanje in pohvalo!

Edino demokratska Jugoslavija more rešiti in osrečiti naš narod. Ako bi zasnovali svojo državo na kapitalistični podlagi, bi bili izgubljeni, kakaj kapital — tudi slovenski je mrzel in mednarodni. To temelji v njegovem bistvu in zato tega ne bomo nikomur očitali, dejstvo samo na sebi pa moramo pribiti. Kapital ni nikdar demokratsčen, naroden pa le tedaj, če mu to donaja dobiček.

Da postavimo svojo državo na resnično demokratski temelj, pa je poleg združenega nesebičnega dela vseh, ki so zmogni na gospodarskem polju sodelovati, potrebno, da po enotnem načrtu preobrazimo gospodarsko lice naše zemlje tako, kot bi najbolj odgovarjalo skupnim koristim celega naroda. Edino tedaj se bomo osamosvojili ter ubranili vpliva tujega kapitala, če bomo uredili po enotnem načrtu vso produkcijo in ves konsum

tako, da bomo v tujini kolikor mogoče malo kupovali. Vojna nas je naučila višje ceniti produkcijo, ki služi lastnim potrebam, kot ono, ki se ozira predvsem na svetovni trg. Kdor proizvede sam vse, kar rabi zase, živi sicer morda v manjšem blagostanju kot tisti, ki se peča samo s tem, kar ravno donaja največji dobiček, a stalno neodvisen je le on. In naša Jugoslavija bo toliko res neodvisna ter samostojna, kolikor bo zadoščala sama svojim potrebam.

Poleg enotnega vodstva pa je treba za vse to še posebno primerne gospodarske liste, v katerem bi se poleg poljudno teoretičnih vprašanj obravnavala zlasti praktična, splošna (ne samo kmetijska) gospodarska vprašanja. Potrebe takega lista je veliko in razširil bi se tudi prav gotovo.

Se eno besedo tistim, ki mislijo, da je vse to račun brez krčmarja. „Kaj pa če z Jugoslavijo ne bo nič!“ se je oglasil malodušnež. V javnosti tega vprašanja sicer sploh ne priznamo, pa odgovorim naj vseeno nanje. Če se kdo boji, da ne bo nič, potem naj še deset- in stokrat bolj dela na to, da se naše gospodarsko življenje čim prej prerodi in preosnuje na resnično demokratski podlagi, ker je popolna gospodarska osamosvojitve na demokratskem temelju edina pot k rešitvi našega naroda, pa naj vstane Jugoslavija danes, ali čez dvajset let.

Izjava za državo.

Praska „Union“ je prinesla članek, kateri je vreden branja tudi pri nas. Uredništvo.

Versailleski vojni svet je koncem prejšnjega tedna razglasil program svoje politične otenzive. V naših krajih so objavili samo en del te najnovejše ententine izjave: glede Poljakov, Jugoslovancev in Čehov. Samo v rokah dunajske vlade je bilo, da nas pouči o dozdnevem ali resničnem programu četverveze ali pa nam ta program zamolči. Ker pa se je vlada odločila za objavo, si smemo domnevati, da je imela za to gotov namen.

In ta namen lahko iščemo v dunajskem časopisu: dejansko ga najdemo na prvi pogled v dnevmiku, ki si prav tako trdovratno kakor brez vsake pravice pripisuje vodilno vlogo. Tam stoji zapisano, da so avstrijski Slovani sedaj dolžni izjaviti se za državo.

Notranji položaj v Avstriji se je razvil tako, da bi pravzaprav sedaj bilo zopet umestno vprašanje: Kaj je država in kaj so narodi v državi. Toda vsled razmer je vprašanje prazno in morda celo odveč. Kajti politična teorija izjave za državo ima v najnovejši dobi avstrijskega državnega življenja brez dvoma prav poučno zgodovino.

Tudi koncem leta 1916, in v začetku leta 1917, smo imeli politično ofenzivno entente. Takrat je zunanji minister grof Czernin povabil na razgovor predsedstvo „Češkega svaza“ in prišli so poslanci Stanek, dr. Šmeral in Mastaka. Grof Czernin jim je predložil protest proti ententi, ki je bil sestavljen v dunajskem znanjem ministrstvu in voditelji „Češkega svaza“ so podpisali koncept grofa Czernina, v katerem „Česki svaz“ izjavlja, da je podtikanje, da Čehi pričakujejo rešitev češkega državnega problema od entente. Dobro si zapomnimo: za politiko entente domi beseda podtikanje dosti ostrije kakor v avstrijski politiki.

Podobno kakor Čehi so storili tudi Jugoslovani in avstrijski Italijani: tedanje brzojavke poslance dr. Korošca in Falduttija in hrvatske stranke, po vsebini in namenu enake Czerninovi izjavi „Češkega svaza“, so vendar napravile splošen vtis.

Kakšno politično gradivo za pravega avstrijskega državnika! Kako bi lahko ustvarjajoč duh na

vodilnem mestu Avstrije te izjave ocenil in porabil za notranjo in zunanjo izpopolnitev avstrijske vojne in mirne politike! Bil je in je še podguden znak notranje avstrijske politike, da so bile slovanske in romanske izjave iz januarja in februarja 1917 podane popolnoma, na znotraj in na zunan, prav zaman.

Cez četrta leta je prišlo do otvoritvene seje avstrijske poslanske zbornice in do drzavnopravnih deklaracij Čehov, Poljakov in Jugoslovancev. Češka izjava je zantevala v interesu cele države in dunajce, da se habsburško-lorenška monarhija preuredi v zvezno državo, Jugoslovani so zahtevali preureditev pod žezlom habsburško-lorenške dinastije, Ukrajinci so manifestirali državno zvestobo v okviru Avstrije, Poljaki so proglasili misel zedinjenja vseh Poljakov, pri čemer je bilo avstrijsko stališče sagnjo po sebi umljivo.

Resnično: zopet smo imeli celo vrsto slovesnih, napomembnejših izjav za državo in sicer iz najbolj globokega prepričanja in po popolnoma prostem prevdanku deklarantov. Če bi hoteli reči, da je januarskim in februarjskim izjavam kazalo njihovo lepoto, ker so nastale po pobudi grofa Czernina, tedaj parlamentarne majniške deklaracije v janskem letu niso imele te napake. Vodilni duhovi državne politike so tedaj zopet dobili v roke veličasten instrument. Od tedaj je prešlo že čez leto dni in sedaj lahko popolnoma brez strasti presojamo, kako se je razvila notranja državna politika.

Prva seja obnovljenega parlamenta je tedaj prinesla prvovrstne izjave za državo in dinastijo, tedaj najkrepkeje temelje za razvoj monarhije kot velike, tedaj najboljšje, kar so ji mogli dati tisti, katere so malo prej sovražniki smatrali za predmet temeljite spremembe evropskega zemljevida. (Nekaj vrst zapletenosti.)

Bivši ministrski predsednik dr. v. Körber se je baje glede slovanskih majniških deklaracij izjavil, da bi se jih vseh oprjel z obema rokama. Usoda janskih slovanskih izjav za državo in dinastijo pa se je razvila čisto drugače. Dočim so vodilni državniki in tedanje in sedanje vladne stranke kratičoma ignorirale januarjske in februarjske izjave Slovanov in Romanov, so pa majniške izjave za državo in dinastijo prav tisti močnejši zavrgli in preganjali in pobijali z nenaklonjenostjo in sovraštvom. Avstrijski moment janskih slovanskih izjav je avstrijska vlada — zamolčala, nemške nacionalne stranke pa, ki katerim moramo pristeti tudi krščanske socialce, pa so ta avstrijski moment — zasramovale.

In v tem je bil sistem! Vse to se je vršilo čisto namenoma. Danes je popolnoma jasno, da so bile janske slovanske izjave za državo in za dinastijo samo zato na eni strani odklonjene, ker je bilo to v interesu ministrstva, posebno pa je to bila glavna tendenca nemško-nacionalne notranje in zunanje politike. Vlikonemška politika avstrijskih Vsenemcev — in vse nemške stranke z edino izjemo socialnih demokratov so od začetka vojne — vsenemške — slovanskih izjav za avstrijsko državo in njeno dinastijo enostavno sploh rabiti ni mogla.

V razvoju češke politike je prišlo do letošnjega trikratjevskega manifesta. To izjavo je vlada obsodila kot „vležeizdajstvo“, nemški nacionalci pa so jo zlorabili s kar največjo protislovansko gonjo, čeprav ni najmanj ne zanikava janske majniške deklaracije. Poslanec dr. Hruban je čisto v smislu resnice v parlamentarni debati podal in izvedel dokaz, toda vse zastoji. In prav tako je načelnik „Češkega svaza“, poslanec Stanek, še enkrat v razgovoru, katerega praško poročilo je prinesla „Union“, razložil avstrijsko stališče češke državnopravne in narodne politike, toda nemško časopisje je o tem molčalo kakor grob.

Predzadnja etapa je bil labudji spev grofa Czernina, prav tistega glavnika, ki je prejšnje

leto od „Češkega svaza“ sprejel odklonitev ententnega podtikanja. Letos pa sam v lastni osebi vr- v svet prav isto podtikanje. In doslej zadnja etapa je bila započeta z binokstnim okrožjem, na lupo onim činiteljem, ki hočejo v češko zemljo pruske vojske.

Taka je bila slovanska izjava za državo in dinastijo na eni strani in tako je bila sprejeta na drugi strani. Mi Čehi se nimamo bati vprašanja, kako bo zgodovina sodila o tem razvoju.

Sedaj je zlozlasen vojnopolitični program versajlskega vojnega sveta dunajska vlada objavila po lastnem preudarku. In glei: prav tisti nemško-nacionalni peresoborci, ki so slovanske izjave za državo in dinastijo obsipali samo z zasramovanjem in zaničevanjem, nas hočejo sedaj zopet komandirati k izjavi za državo! Politika avstrijskih Slovanov se prav gotovo ne bo dala voditi od avstrijskega vsenemštva, pa vendar smemo izjaviti z vso odločnostjo, da tisti sovražili, ki so doslej vse slovanske izjave za državo in dinastijo zavili in potvorili, nimajo niti najmanjše moralne pravice, da od nas zahtevajo novo izjavo za državo. Po dosedanjih skušnjah bi bilo z ozirom na Nemce resnično čisto brez vsake koristi, da še enkrat ponovimo svojo izjavo za državo in dinastijo, da jo izročimo novemu zasmehu, glede vlade pa naj govori sodba krakovskega zborovanja Poljakov: Vlada je omajala temelje za ohranitev mira med narodi.

Bivši deželni poslanec in odborniški namestnik ustavovernega veleposvetstva dr. Karl Maria Hermann distinguiran, pa tem bolj nevaren nasprotnik češkega naroda je v nedeljo govoril v Zlatcu in rekel, da imamo takozvane irredentiste pri vseh avstrijskih narodih.

Logično imajo irredentiste tedaj tudi Nemci. Da, razmere so se dejansko še dalje razvile; nemška irredenta ima sedaj vodstvo in sodelovanje pri vladnih smernicah.

Če jo mi Slovani odklanjamo in če celo svoje izjave za državo, najboljše kar, dajemo za blaginjo in slavno bodočnost države, nečemo predložiti nemški irredenti kot sladčico, storimo stem državi in dinastiji, zvesti janski majniški deklaraciji, najboljše uslugo, katero moremo obema v tem položaju sploh dati.

„Ob pametni politiki se ne bo potrebovalo toliko desettletij za pravično preosnovo naše države, kolikor stoletij je bilo treba, da je dobila proti svoji lastni naravi madjarsko-nemško tordko“.

Dr. Krek v „Slovenca“ dne 14. marca 1910.

Jetiki - boj!

Dr. Anton Broelj: Jetiki - boj! Opis ljudske bolezni in obrambe. Izdala in založila „Nova založba“ v Ljubljani. Cena s poštnino 2/20 K.

Y. — Higijena se mora preseliti iz akademskih tal vseučiliških stolic tudi med ljudstvo; marsikateri znanstveni zaključki, ki jih je dognal učenjak v laboratoriju ter na kliniki, morajo postati last celokupnega naroda, ako naj imajo praktični pomen. Naporno delo najboljših zdravnikov ne bo imelo pravega uspeha, ako ne bo sodelovalo ljudstvo. Boj zoper tuberkulozo pri zeleni mizi bo več ali manj teoretičnega značaja, dokler ne bodo vsi ljudski sloji globoko prepričani, temeljito poučeni in iz srca pripravljeni iti z zdravniki in obistmi roko v roki. Tuberkuloza je ljudska bolezen in ljudsko gorje; zoper tako zlo mora tudi vse ljudstvo zastaviti silo. Najprej pa je potreben pouk nevednim, laikomiselnim, brezbržnim in malomarnim. Vtis predavanja se primeroma hitro porazgubi, lahko umljiva, strokovno neoporečna, dobra knjiga pa bo trajno vzbujala zanimanje preprostega čitatelja, ostala bo v hiši na leta in romala iz roke v roko.

Priznal sem mu, da občasno njegov inteligentno, pa je takoj prelomil moj kompliment in rekel, da je človek lahko inteligenten in pameten govornik, če je sit.

Videl je, da so mi toskanski dukati živce silno pretresli, ponudil mi je čašo konjaka in cigaret, češ da se pomirim, in nadalje je govoril:

„Vidiš“, je rekel, „ti, Peter Klemenov, si otrok. Za današnje razmere pa je potrebno, da bi človek prišel na svet šele z dvajsetim letom, če hoče živeti in ne pogine ubožstva in gladi. Ti, Peter, ti si pa otrok, ker ne maraš ničesar slišati ne o stiskalnici, ne o vijaku. Moder človek išče najprej sam sebe, šele potem čaka za ideali, za narodom in drugimi takimi rečmi. Ti pa nisi moder, ker se obotavljaš, ti nisi odkrit, ker dobro vidiš, da si naš, a malo strahopeten si še radi tistih par kapljic krvi in radi omega vpitja tam gori v koritu. Tega pa se nikar ne boj, saj gori v koritu sta večkrat tudi finančni in prehranjevalni minister. Oj, ko bi ti vedel, kako svetli in zvočni so cekinčki, kadar teče modra kri. In če ne bi maral biti zraven pri vsakem privljanju, saj lahko voliš tako prenehanje, kakršna ti je po godu in ti ne dela moralnih očitkov. Pristavljam pa, da se privljanje včasih ne izplača, a to te ne sme ustrašiti. Od začetka boš plač, a poznam ti in vem, da boš, ko se privadiš, dobro privijal. Upam, da sem te prepričal, otresi se ogrožje plahosti, osrči se in prijavljaj svoj pristop v našo nevidno družbo P. T. A. G.“ Na moje vprašanje, kaj znači ta skrivnostni Pétégér, mi je prijatelj raztolmačil, da so to začetne črke društvenega naslova »Prethil terminum avaritia egredientes«, kar so zlobneži zelo neokusno prestavili v nemščino »Preis-Treiberei-Aktien-Gesellschaft“.

LISTEK.

PETER KLEMEN:

Moja kupčija.

Pred dobrimi tremi leti je bilo, ko je človeška družba začela poleg drugih neprijetnih posebnosti producirati tudi doslej neznano živo, govorečo in po dveh hodečo bitje, ki lo prirodopisec štejejo v poseben oddelček vrste Homo sapiens, popularna veda pa ga že radi vsnega razlikovanja ne more tako nazivati in si je za to novo stvarstvo morala izmisliti tudi novo ime: Homo sapiens, sive multa possidens. Gra-bežljiv človek, ali bogatin).

Noši časopisi so bili v začetku v precejšnji zadregi. Vedeli so, da taki ljudje žive kakor vsak do-bri meščan a radi slovenskega imena so imeli tež-koče. Stvar ni bila kar tako lahka. Novorojenega o-troka zavijajo v plenice, gredo k njim v župnjo, tam v cerkev h krstu, pa ima ime, ki mu ostane do smrti, če mu ga ljudje ne popačijo. Tu pa je šlo za nevidna bitja, ki jih čutno ne moremo dogmati, kaj šele, da bi jih nosili v naročju in polivali z vodo.

No pa posrečilo se je vendarle. Naročili so ured-niku Zabi, naj znanstveno preštudira vse slovensko besedotvorje in naj na podlagi zrelih rezultatov pred-laga primerno slovensko ime za bitje, ki ga veda i-menuje Homo sapiens.

Zaba je dobil pol leta dopusta in šel na težko delo.

Cez nekaj tednov je sporočil komisiji za narod-no besedotvorje, oddelček za opisovanje, da se mu je

posrečilo najti za Homo sapiens primerno slovensko ime, ki slove: navijalec cen. Pripomnil je, da naj to ime služi splošni rabi samo začasno, dokler ne najde kaj primernejšega.

Ime pa je imelo srečo, mogoče tudi ravno zate-gadel, ker je oni, ki jih zaznamenujejo, večkrat niso imeli.

Ko sem prvič slišal o tej novi pridobitvi našega jezika, sem najprej povprašal Pleteršnika, kaj on pravi k temu. V prvem vprašilu ima glasnik »navijati« v treh pomenih, izmed katerih je eden tudi »die Schraube aufziehen, fester schrauben.« Enako število pomenov ima tudi »privijati«, iz Glasnika pa je na-veden primer — »priviti koga za krajačje«.

Ta dva glagola sem sicer že prej poznal, a iz čisto drugih okolščin. Ko sem bil še doma, sem navij-al prejo in privijal vijake, cen pa nisem ne navijal, ne privijal.

Premišljal sem stvar nekoliko in čez dolgo, dol-go časa sem zagledal v zraku sledečo sliko:

Velikanska lesena stiskalnica stoji pred menoj. Dva orjaška, debela stebra, vzdignana in vkovana v ce-mentna tla, se dvigata proti nebu. Na gornjem koncu ju veže močan, skoraj meter debel trjam, skozi kate-rega se navija in privija ogromen vijak s stoterinji in tisočerinji ročaji. Gori pa, čisto na vrhu je pri-rjeno jekleno korito z majhnimi luknjicami ob robu in straneh.

Zaprlo in odprlo se mi je oko, pa sem videl dru-go podobo. Tam krog vijaka je stalo tisoč in več lju-di, nepopisno vrvenje je bilo med njimi, prepirali so se in se suvali z noži v lakotnice in rebra, vsak pa je držal in vlekel za svoj ročaj na vijaku. Zaškrpal je vijak, da se mi je stresla hrbtenica, tam gori iz korita pa je brizgnila kri, rdeča in gorka, da se je kadilo od nje. In kakor iz poljane sodnega dneva je zahreščalo

in zaječalo po zraku v kletvinah in molitvi, kri je brizgnila še močnejše in vijak se je premaknil za en zavoj naprej. Spodaj med navijalci pa je divjal smeh, kajti doli z vrha so padali zlati cekini in srebrni gol-dinarji.

Od tistega dne dalje nisem bil več miren. Tako čudno se mi je bleščalo pred očmi. Skoraj slep sem postal za vse barve; kamorkoli sem pogledal, vse se je lesketalo v rumenih cekinih in srebrnih goldinar-jih. Pozabil sem kmalu kri in vpitje v stiskalnici, vsak dan sem čutil večje hrepenenje po vijaku in po druž-bi onih ljudi, ki so ga navijali. Včasih sem se za tre-notek vstrašil samega sebe, ko sem tupam videl kapljo krvi. Nekoč mi je prišlo slabo, ko sem se vrel zval v prst in je šinila mimo mene podoba stiskalnice. Pa to je bilo le mimogrede.

Strast za kovinski sijaj je rasla v meni od dne do dne. Izkušal sem se premagovati, a ni šlo več. Čut za poštenje sem izgubil, uho mi je slisalo le še sa-mo žvenket cekinov in roke so same od sebe lovile po zraku vzvode na vijaku pri stiskalnici.

Šlo je z menoj prav naglo navzdol. Nekega več-čera mi je prijatelj, ki je vedel za mojo slabost, po-kažal nekaj toskanskih dukatov. Pri tem pogledu je šel yame hudič, prijela se me je v hupu silna pljanost in od daleč sem videl Prešerna, ki mi je mižikal, »da vsak le toliko volja, kar plača«.

Prijatelj je smatral trenutek za ugoden.

Počasi in stopnjeval je mi je razlagal podrobnosti o privljanju cen, pojasnjeval mi je skrivnostni pamet-nega in solidnega privljanja, ki ni nikomur v škodo, taviljavca pa v telesen in duševnen dobiček.

Dasi sem bil že izdavalj njegov, mu spočetika ni-sem hotel dati popolnoma prav. Nekaterim stvarem sem kar mehanično pritrdjeval, bolj važne sem nalašč preslišal, četudi sem bil o njih resnici več ko uverjen

Katoliška bukvarna v LJUBLJANI

priporoča književna dela Nove Založbe:

Fran Levstik: **Martin Krpan.**

• • • • • S 13 risbami Hinka Smrekarja.

Ivan Cankar: **Podobe iz sanj.**

Jože Debevec: **Vzori in boji.**

Jadranska Banka

Podružnica LJUBLJANA. Delniška glavica: K 20.000.000
Rezerve: nad K 3.500.000

CENTRALA: Trst.
Podružnice:
Dubrovnik — Dunaj
Koper — Metković
Opatija — Split
Šibenik — Zadar

Brzojavni naslov: JADRANSKA
Telefon štev. 257.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%
Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPIJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu-in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najhulatneje.

Jetiki — boj!

Spisal: primarij Dr. A. Breclij
Izdala: Nova založba v Ljubljani

Kmetska posojilnica ljublanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne
vloge po čistih **4 1/4 %** brez odbitka
rentnega danka

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

Ustanovljena leta 1881.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Franciskanska ulica 6, Ljubljana
registr. zadruga z omejeno zavezo.

Letni zaključki

Tiskovine za šole, županstva
in urade. Najmodernejši
plakati in vabila za
shode in veselice

Najmodernejša uredba za tiskanje
listov, knjig, brošur, muzikalij itd.
Stereotipija - Litog afija

Zavarovanje na VIII. vojno posojilo.

C. kr. avstrijski zaklad za vdove in sirote,
zavarovalni oddelek.

Deželna poslovalnica v Ljubljani, Frančevo nabrežje 1.
sprejema

na temelju pogodbenega dogovora s c. kr. priv.
življensko zavarovalnico avstr. Feniks na Dunaju

zavarovanje na VII. vojno posojilo

pod najugodnejšimi pogoji.

Tako zavarovanje olajša vsakomur zajetje VIII. vojne
ega posojila z malimi delnimi vplicili v daljši ali
krajši dobi. Premije se morejo plačati tudi z vojnim
posojilom osmega in prejšnjih izdanih.

Pojasnile dajejo naše okrajne poslovalnice v Črnomlju,
Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo
nabrežje 1/1), Logatcu, Postojni, Radovljici in Rudolfovem in
naši pooblašteni zastopniki.

Priporočamo tvrdko Jos. Petelinca v Ljubljani.

Tovarniška zaloga šivalnih
strojev, njih posameznih
delov, igel in olja,
ter potrebščin za šivilje
in družega galantarijskega blaga.

Šivalni stroji raznih sistemov
in oprem na razpolago, še garantirano
staro blago.

Sv. Petra nasip 7. blizu frančiškanskega
mostu, levo ob vodi, 3. hiša.

Nadomestilno toaletno mlo

parfimirano,
v elegantnih
kartonih, fino
opremljeno

Ducent 14 kron 40 vin.

Trgovci
večji popust.

Dobiva se pri tvrdki

Milan Hočevar, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 26.

Poljedelski stroji in orodje. Ročni mlini za zdrob in moko

Cena: 1. vrsta kron 155.—
2. vrsta „ 115.—
Približna teža 15 kg.

Mlin se razpošilja (proti plačilu v naprej ali pa poštne povzele) opremljen z zamahnim kolesom in lakiranim vsipalnikom. Cena je milu — in sicer, za mlin najboljša vrsto K 155, — za mlin nekoliko manj trpežne vrste K 115, — brez odbitka v tovarni. Zaboji in poštnina računata se posebej za listno ceno. Mlin najboljša vrsta izdelan je iz najtrpežnejšega materiala in se za kvaliteto, da naročnik prejme nepokvarjen mlin — jamči. Moj ročni mlin izmelje najdrobnejšo moko. Stroj se naroča pri tvrdki:

D. Stucin, Dunaj 18. Bez.
Höfnegasse 4.

(Dopisuje se slovensko).

Poljedelski stroji in orodje.

Mlekarska Zveza

kupi po najvišji dovoljeni ceni
vsako množino mleka pod najugodnejšimi dobavnimi pogoji.

Dalje ima Mlekarska zveza v zalogi vse mlekarske
potrebščine, kakor tudi različne mlekarske izdelke,
zlasti razne vrste sira po primerni ceni.

GOSPODARSKA ZVEZA

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani
registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Stalna zaloga poljedelskih strojev:

motorjev, mlatic, viteljev, slamorenec, reporeznic, brzojavnikov, plugov, bran, čistilnikov itd.

Prodaja:

umetnih gnojil, kolon jalnega in specerijskega blaga ter poljskih pridelkov.

Zaloga:

travnih in deteljnih semen, pese, korenja, repe.

Zaloga:

pristnega domačega in ogrskega vina, žganja itd.

Lastna izdelovalnica in prekaževalnica klobas. Lastna zeljarna.